

Sfântul Tihon din Zadonsk

**CUVINTE
ALESE**

Traducere din limba rusă:

Denis Chiriac

EDITURA EGUMENITA

2018

Cuprins

Îți datorez multe, Doamne!	5
Lumea	27
Soarele material și Soarele duhovnicesc	29
Călcătorii de lege și vestea bună adusă lor	43
Viața și mlădițele ei	47
Împăratul și slujitorul care-i cere milă	51
Nu pot să mă ascund de tine nicăieri!	53
Nu te teme, Eu sunt cu tine!	57
Lumina și întunericul	61
Candela credinței	63
Lucruri cu adevărat mărețe	67
Al cui ești?	83
Întoarce-te, ai luat-o pe calea greșită!	87
Pomul cel mic	89
Albina și acul ei	93
De ce stai?	97
Semănatul și secerișul	101
Viața omului – o lumânare arzândă	105
Omul chemat la judecată	107
În așteptarea Împăratului	113

Traducerea din limba rusă s-a făcut după originalul:

А. Невский (составитель), *Избранные места из творений Святого Тихона, епископа Воронежскаго, с изнесением некоторых выражений*, Синодальная Типография, Санкт-Петербург, 1890

© Editura Egumenița pentru prezenta ediție

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
TIHON DIN ZADONSK, sfânt

Cuvinte alese / Sfântul Tihon din Zandonsk ; trad. din lb. rusă de
Denis Chiriac. - Galați : Egumenița, 2018
ISBN 978-606-550-334-2

I. Chiriac, Denis (trad.)

2

Îți datorez multe, Doamne!

Auzim că oamenii își spun unii altora: „Îți datorez multe”. Prin intermediul acestei expresii manifestându-și recunoștința inimii. Ei adresează asemenea cuvinte celor de la care au primit multe binefaceri și mult ajutor necondiționat.

Dragi creștini, este mai potrivit pentru noi să-I adresăm aceste cuvinte Dumnezeuului nostru, cu inimă smerită și sinceră mărturisind: „Multe îți datorez Ție, Doamne!” Și trebuie să mărturisim aceasta în fiecare zi, în fiecare ceas și în fiecare minut, deoarece primim neîncetat și în dar din mâinile Domnului cele bune.

Bine voi cuvânta pe Domnul în toată vremea, pururea lauda Lui în gura mea (Psalmii 33, 1). Nu existam, dar iată că am fost adus la existență și trăiesc; de altfel ca și ceilalți oameni. Tu, Doamne, ai binevoit să exist, să fiu opera mâinilor Tale, să văd lucrările mâinilor Tale – cerul, pământul și plinirea lor (cf. Psalmii 23, 1). Ca prin faptele Tale mari și preaminate să Te cunosc pe Tine, Creatorul meu măreț și preaslăvit, îndestulându-mă și mângâindu-mă cu bunătățile Tale.

Mâinile Tale m-au făcut și m-au zidit. (Psalmii 118, 73)

Îți datorez multe pentru acest dar, însă nu am cu ce să Te răsplătesc! Nu m-ai creat făptură neîn-

sufletită, nici animal, nici pasăre, nici pește și nici făptură necuvântătoare, care au fost aduse toate la existență, dar nu înțeleg fericirea lor. M-ai creat om rațional, capabil să cunosc și să înțeleg că am începutul existenței și susținerea vieții de la Tine.

Eu sunt făptura Ta, iar Tu ești Ziditorul meu. Cu multe îți sunt dator pentru aceasta, dar nu pot să-Ți mulțumesc nicicum! M-ai creat astfel, încât nu pot trăi fără Tine și fără bunătățile Tale. Mâna Ta, Doamne, mă ține și îmi oferă darurile Tale.

Nu pot trăi fără lumină, dar luminătorii Tăi, Doamne, soarele, luna și stelele, își dau lumina pentru mine. Nu pot viețui fără foc, dar focul Tău mă încălzește și la el îmi pregătesc mâncarea. Nu pot rămâne în viață fără aer, dar aerul Tău mă înviorează și îmi asigură viața. Nu pot să supraviețuiesc fără hrană, însă mâna Ta darnică îmi dă de mâncare, Doamne! Nu pot trăi fără băutură, dar bunătatea Ta a izvodit pentru mine izvoarele, râurile și lacurile, ca în ele să mă răcoresc și să mă spăl. Nu pot viețui fără îmbrăcăminte eu, cel dezbrăcat de hainele țesute de Dumnezeu, și dreapta Ta darnică mă îmbracă. Nu pot trăi fără adăpost, dar mi-ai dat casă, unde să-mi odihnesc trupul cel neputincios și mult pătimitor. Nu mă pot descurca fără dobitoace, dar dobitoacele Tale îmi slujesc și se ostenesc pentru mine.

Pe acestea și alte bunătăți nenumărate le primesc de la Tine eu, dar și ceilalți oameni, frați ai mei. De aceea, multe îți datorez pentru acestea!

Ce voi răsplăti Domnului pentru toate câte mi-a dat mie? (Psalmii 115, 3)

Ce m-aș fi făcut dacă m-ai fi lipsit de măcar unul dintre aceste daruri? La ce mi-ar fi folosit ochii, dacă lumina Ta nu ar fi luminat pentru mine? Fără îndoială că aș fi răătăcit ca un orb! Cum aș fi putut trăi, dacă nu mi-ai fi dat hrană? Iar fără aer nu pot trăi nici măcar o clipă... Toată făptura Ta este *bună foarte* (Facerea 1, 31) și îmi slujește mie, unui om sărman.

Dar, primind aceste bunătăți [pământești] de la Tine, nădăjduiesc să le dobândesc și pe cele viitoare și mai bune, după făgăduința Ta nemincinoasă. Și duhul meu aleargă de la cele văzute la cele nevăzute, de la cele prezente la cele viitoare, de la cele vremelnice la cele veșnice și de la cele pământești la cele cerești.

Dacă izgoniți și în exil fiind ne împarți atâtea bunătăți, oare câte ne vei da în patria noastră și în casa Ta? Și dacă Îți deschizi mâna cu atâtea dărnicie pentru cei ce Te cunosc și pentru cei care nu Te cunosc, pentru cei ce Te cinstesc și pentru cei care nu Te cinstesc: de câte bunătăți se vor învrednici în viața veșnică cei care Te iubesc? *Cele ce ochiul n-a văzut și urechea n-a auzit, și la inima omului nu s-au suit, pe acestea le-a gătit Dumnezeu celor ce-L iubesc pe El.* (I Corinteni 2, 9)

Fie, Doamne, mila Ta spre noi, precum am nădăjduit și noi întru Tine. (Psalmii 32, 21)

Orb sunt eu, ca și ceilalți, fără harul și lumina Ta, căci păcatul meu m-a orbit. De aceea bunătatea Ta poartă de grijă cu atâtea iubire de oameni de mine, nevrednicul, și de ceilalți oameni. Pentru luminarea mea și a celorlalți ai trimis Cuvântul Tău sfânt prin robii și slujitorii Tăi aleși. Cuvântul Tău

[Sfânta Scriptură] este făclia care luminează în întuneric, strălucește și ne arată ce este dăunător sau folositor, ce este bun sau rău, păcat sau virtute, minciună sau adevăr, ce-Ți este plăcut și ce nu, necredința și credința, astfel alungând orbirea mea și luminându-mi mintea. *Făclie picioarelor mele este legea Ta și luminează cărările mele.* (Psalmii 118, 105)

Multe Ți datorez pentru acestea, Doamne! Dar Ți sunt, dar nu am cu ce să Te răsplătesc. După aceasta cunosc că Tu ești Creatorul și Dumnezeuul meu. Așa văd că ai făcut și faci lucruri preaslăvite și minunate pe care nu le pot face mâinile omenești și nici vreo făptură. Astfel văd că Tu ești Același, săvârșind minuni cu totul deosebite și slăvite în lumea pe care ai creat-o. Chiar și lumea ai creat-o din nimic, și din aceasta cunosc atotputernicia Ta.

Precum pe toate le-ai creat din nimic, așa le poți preschimba pe cele create: apele le-ai prefăcut în sânge, ai scos apă din piatră, ai preschimbat focul în rouă, pe cel orb din naștere l-ai luminat, pe cel mort l-ai înviat și altele asemănătoare ai făcut - minuni pe care numai dreapta Ta le putea face!

Gândindu-mă la atotputernicia Ta, îmi dau seama că se cuvine să mă cutremur și să mă smeresc în fața Ta, să mă smeresc sub mâna Ta cea tare (cf. I Petru 5, 6). Cum aș putea să nu mă cutremur și să nu mă smeresc în fața Celui Care are în mâinile Sale toate marginile lumii, și pe mine? Viața și moartea mea sunt în mâinile Tale!

Dumnezeule Cel atotbun și milostiv, ai milă de mine, bietul păcătos!

În Cuvântul Tău dumnezeiesc văd că dreapta Ta atotputernică îi apără, îi ocrotește și îi mântuiește pe cei care se tem de Tine, care Te cinstesc și Te iubesc. Iar pe cei îndărătnici, pe cei fără frică și fără cinste de Tine, îi smerești, îi mustri și îi pedepsești. Tu răsplătești virtutea și pedepsești păcatul. Din aceasta cunosc dreptatea Ta, care răsplătește pe fiecare după faptele lui, și mă tem de Judecata Ta. Astfel mă conving de nevoia pocăinței pentru păcatele din trecut și mă nevoiesc să strig din adâncul inimii mele: *Dumnezeule, fii milostiv mie, păcătosului* (Luca 18, 13); *Să nu intri la judecată cu robul Tău, că nimeni din cei vii nu-i drept înaintea Ta* (Psalmii 142, 2); *De Te vei uita la fărădelegi, Doamne, Doamne, cine va suferi?* (Psalmii 129, 3). Gândul acesta mă ferește și de celelalte păcate la care mă atrage slăbiciunea mea.

În Cuvântul Tău văd că îi chemi la Tine pe cei care s-au abătut de la Tine și pe necredincioși, iar pe cei care se întorc, venind cu pocăință, căutând și cerând milă de la Tine - ca un Părinte iubitor de fii - îi primești cu iubire de oameni ca pe niște fii răătăcitori, arătându-le milă. Și nu-Ți mai aduci aminte de păcatele și de fărădelegile lor, ci îi rânduiești în ceata celor care Te iubesc și Te cinstesc. Din aceasta cunosc bunătatea și nemăsurata Ta milostivire față de bieții păcătoși, nu deznădăjduiesc nici eu din pricina păcatelor mele, ci alerg cu nădejde la Tine, bunul și milostivul meu Dumnezeu, cerându-Ți milă: *Mai vărtos mă spală de fărădelegea mea și de păcatul meu mă curățește* (Psalmii 50, 3).

Întreaga făptură arată bunătatea Ta și propovăduiește pretutindeni Cuvântul Tău: pe ea o cunosc toate animalele, de ea se minunează îngerii și oamenii, de ea se bucură nespuse păcătoșii care se pocăiesc, pe ea o simt dreptii, dar nu se lipsesc de ea nici păcătoșii cu inima împietrită, căci bunătatea Ta rabdă îndelung, călăuzindu-le pașii la pocăință (Romani 2, 4). Și eu, un păcătos sărman, simt și mă bucur nespuse de bunătatea Ta, strigând împreună cu Prorocul: *Gustați și vedeți că bun este Domnul* (Psalmii 33, 8). De câte ori simt bunătatea Ta, de atâtea ori sporește și se aprinde mai mult iubirea de Tine!

Slavă bunătății Tale! Slavă îndurărilor Tale! Slavă milostivirii Tale! Slavă îndelung-răbdării Tale! Slavă iubirii Tale de oameni! *Iubi-Te-voi Doamne, vârtutea mea. Domnul este întărirea mea și scăparea mea și izbăvitorul meu, Dumnezeuul meu, ajutorul meu și voi nădăjdui spre Dânsul, Apărătorul meu și puterea mântuirii mele și Sprijinitorul meu.* (Psalmii 17, 1-3)

În Cuvântul Tău văd că, orice ne-ai descoperit, este întocmai precum ai spus; orice ai profetizat se împlinește neapărat; orice ai făgăduit și făgăduiești, împlinești, căci credincios este Domnul în toate cuvintele Sale. Cerul și pământul vor trece, dar nu și cuvintele Tale (cf. Matei 24, 35; Marcu 13, 31; Luca 21, 33). Din aceasta cunosc adevărul Tău și mă întăresc în credință, crezând fără îndoială în făgăduința Ta milostivă și rămânând neclintit în nădejdea mea.

Doamne, mila Ta și adevărul Tău îmi dau viață, mă ocrotesc și mă întăresc, povățuindu-mă la bună-

tățile Tale cele veșnice pe care ni le-ai făgăduit. Chiar dacă știi că acest vas al trupului meu va fi desființat și trupul meu se va întoarce în pământ, totuși, mila Ta mă încredințează că același trup, în care acum viețuiește sufletul meu, va învia, prin puterea și atotputernicia glasului Tău, și va fi transfigurat într-un chip mai frumos și mai bun de harul Tău. *Se seamănă întru necinste, înviază întru slavă, se seamănă întru slăbiciune, înviază întru putere; se seamănă trup firesc, înviază trup duhovnicesc. Dacă este trup firesc, este și trup duhovnicesc. [...] Căci trebuie ca acest (trup) stricăcios să se îmbrace în nesticăciune și acest (trup) muritor să se îmbrace în nemurire.* (I Corinteni 15, 43-53)

Așadar, aștept împreună cu Biserica Ta Sfântă învierea morților și viața veacului ce va să fie. Amin!

Văd în Cuvântul Tău sfânt că Tu nu ai nici început, dar nici sfârșit. Toate lucrurile pe care le-ai creat se pot termina așa cum au și început; precum nici nu au existat, așa pot nici să nu fie. Ceea ce există depinde de voința Ta sfântă și de atotputernicia Ta. Iar Tu ești fără de început și fără de sfârșit; și nu poți să nu exiști. *Mai înainte de ce s-au făcut munții și s-au zidit pământul și lumea, din veac și până în veac ești Tu* (Psalmii 89, 2). *Dintru început, Tu, Doamne, pământul l-ai întemeiat și lucrul mâinilor Tale sunt cerurile. Acelea vor pieri, iar Tu vei rămâne și toate ca o haină se vor învechi și ca un veșmânt îi vei schimba și se vor schimba. Dar Tu, Același ești, și anii Tăi nu se vor împuțina.* (Psalmii 101, 26-28)

Din aceasta văd că numai Tu Singur ai nemurirea, Tu, Cel ce locuiești în lumina cea neapropiată;

numai Tu Singur ești pururi-fiitor, numai Tu ai viață neschimbată, existență veșnică.

Fără Tine, Doamne, nu am fi existat și nici nu putem să trăim, căci Tu ești Izvorul vieții noastre. A fi cu Tine înseamnă viață, iar a fi fără Tine înseamnă moarte. A fi cu Tine este fericirea, iar fără Tine nenorocirea. A fi cu Tine înseamnă mângâiere, bucurie și dulceață, iar fără de Tine înseamnă necaz și amarăciune. Numai cei ce trăiesc cu Tine viețuiesc cu adevărat, iar cei care trăiesc fără Tine au murit încă de vii; trăiesc numai în fața oamenilor, dar în fața ochilor Tăi sunt morți. Căci moare cel care se îndepărtează de Viață, precum petrece în întuneric cel care se îndepărtează de Lumină.

Meditând la acestea, mă cutremur și mă tem să mă îndepărtez de Tine, Izvorul vieții mele; mă strădui să fiu alături de Tine, eu, făptura Ta nevrednică. *Nu mă lepăda de la fața Ta și Duhul Tău Cel Sfânt nu-l lua de la mine. Dă-mi mie bucuria mântuirii Tale și cu duh stăpânitor mă întărește.* (Psalmii 50, 13-14)

Tu ești Creatorul meu, Tu ești și viața mea! Tu ești tăria mea, Doamne! Tu ești puterea mea, ești Dumnezeu și bucuria mea! *Că pe cine am eu în cer afară de Tine? Și afară de Tine, ce am dori pe pământ? Stinsu-s-a inima mea și trupul meu, Dumnezeuul inimii mele, și partea mea, Dumnezeule, în veac. Că iată, cei ce se depărtează de Tine vor pieri; nimic-it-ai pe tot cel ce se leapădă de Tine. Iar mie a mă lipi de Dumnezeu bine îmi este, a pune în Domnul nădejdea mea.* (Psalmii 72, 25-28)

Fii cu mare luare-aminte, suflète al meu, la acest cuvânt: *Cei ce se depărtează de Tine vor pieri*

(Psalmii 72, 26). Ferește-te să te depărtezi de Viață, ca să nu petreci în moarte. Ai grijă să nu te îndepărtezi de Lumină, ca nu cumva să petreci în întuneric. Păcatul ne îndepărtează și ne desparte de Dumnezeu. Au greșit îngerii, s-au îndepărtat [de Dumnezeu] și au pierit. Au greșit protopărinții noștri în Rai, s-au îndepărtat de Dumnezeu și au murit și ei. Greșesc și acum oamenii, se îndepărtează de Dumnezeu și petrec în moarte.

Ferește-te, suflète al meu, ca să nu pătimești și tu la fel. Alipește-te de Viață, ca în El și cu El să trăiești. Ține-te de Lumină, ca să ai lumina vieții. Alipește-te de fericire, ca să fii fericit. Ține-te de bucuria și de desfătarea firii tale, ca să petreci în mângâiere, bucurie și veselie. Mori pentru păcat și pentru deșertăciunea acestei lumi, ca să trăiești pentru Dumnezeu. *Iar mie a mă lipi de Dumnezeu bine îmi este, a-mi pune în Domnul nădejdea mea.* (Psalmii 72, 28)

Văd în Cuvântul Tău sfânt că ai sfințenie desăvârșită și de neînchipuit, de care chiar aleșii Tăi și sfinții îngeri se minunează și se înfricoșează, strigând: *Sfânt, sfânt, sfânt este Domnul Savaot* (Isaia 6, 3). Și știu că a fi cu Tine înseamnă viață adevărată, iar a trăi fără de Tine este moarte. Îmi este frică să mă despart de Tine, dar este cu neputință pentru omul întinat și necurat să fie împreună cu Tine. Cel ce vrea să aibă comuniunea cu Tine, Lumina vieții, în care nu există nicio umbră de întuneric, trebuie să fie el însuși în lumină (I Ioan 1, 5-6). Acest gând mă învață să-mi fie frică de orice păcat și să mă îndepărtez de el, să petrec în pocăință și cu inima înfrântă